

Pravica

Časopis gréckokatolíckych seminarištov • Ročník XXI • Číslo 4

Láska prichádza

Obliečka bratov družákov 23.11.2015

Milí čitatelia časopisu Prameň, sme v závere obdobia príprav na sviatky Vianoc. V dnešnej dobe sú práve tieto sviatky Narodenia Ježiša Krista najkrajšími sviatkami roka. Snažíme sa, aby všetko bolo podľa našich predstáv, aby sme všetci prežili tieto sviatky radostne a pokojne. No práve tieto prípravy vo väčšine prípadov prebiehajú v neustálom zhone a strese. Zháňame sa za darčekom, výzdobou, živým stromčekom a mnohými vecami. Mnohým ľuďom, zvlášť mladým, tieto skutočnosti zastierajú pravý význam vianočných sviatkov.

A tu prichádzam k otázke: Čo znamená dobre sa pripraviť na sviatky Narodenia Ježiša Krista? Odpoveď je jednoduchá. Najdôležitejší je Ten, kvôli ktorému tieto sviatky vznikli. Ten, ktorý prišiel kvôli nám a pre našu spásu. V dejinách ľudstva je okrem Paschy najväčšou udalosťou práve Kristovo narodenie. Prečo? Pretože tento nový Kráľ: „si vzal prirodzenosť sluhu a stal sa podobný ľuďom.“ Boh – Láska sa stal človekom. Darca chce byť darom. Preto musíme pripraviť celého človeka na prijatie tohto úžasného Daru – daru stelesnenej Lásky každý do svojho vlastného srdca. Máme byť tou kolískou, prístreším, ktoré tak potrebuje náš novonarodený Kráľ – Emanuel! Určite, príprava je spojená aj s pôstnou disciplínou, kedy sa z lásky ku Kristovi môžeme zrieknuť niekoľkých príjemných vecí

či pokrmov. Ale výrazom našej prípravy môže byť aj stíšenie sa, čas na zamyslenie, odkiaľ pramení skutočná vianočná radosť.

Milí čitatelia, toto obdobie pred sviatkami Narodenia Ježiša Krista je príležitosťou znova uveriť, že Bohu : 1 na nás nesmierne záleží, a preto sa rozhodol priblížiť k nám, aby nás, ba celú zem, naplnil svojou milosťou a prítomnosťou. Nechajme sa obdarovať živým Ježišom Kristom, ktorý prichádza kvôli nám.

Christos raždájetsja!

Jozef Havrilčák
viceduktor

V sobotu 26.9.2015 náš seminár poctila vzácna návšteva. Bol ňou don Laurent Larrouque, nástupca dona Stefana Gobbiho, ktorý je generálny responsabile Mariánskeho kňazského hnutia. Náš seminár navštívil v rámci svojej cesty po Slovensku. Spoločnou modlitbou večeradla a následným obedom sme strávili požehnaný čas.

K dobrému štartu je potrebná primeraná príprava a teda v dňoch od 27.9. do 2.10.2015 sme sa na duchovnej úrovni pripravovali v Juskovej Voli. Duchovné cvičenia viedlo spoločenstvo „Otcovo srdce“ na čele s Robertom a Victoriou de Hoxar v spolupráci s modlitebným tímom. Cieľom celých duchovných cvičení bolo obnoviť svoj vzťah s Bohom ako milujúcim Otcom.

Ku každoročným udalostiam v seminári patrí tiež imatrikulačný futbalový zápas, ktorý sa konal 7.10.2015. Proti sebe si zmerali sily bratia prváci proti all stars tímu seminára. Ani tento rok sa „benjamínovia“ netešili z výhry. Výsledok 17:5 v prospech seminárneho výberu hovorí za všetko. Celá táto športová udalosť bola doprevádzaná hudbou a zábavnými komentátormi.

KRÁTKE SPR. Z NÁŠHO DO

ÁVY OMOVA

V pondelok 19.10.2015 sa v našom kňazskom seminári konalo uvedenie bratov prvákov do spoločenstva seminaristov. Pri tejto príležitosti sme sa spoločne modlili moleben k blahoslavenému biskupovi P. P. Gojdičovi, po ktorom nasledovalo odovzdanie kňazských košiel, ktoré od tohto momentu môžu nosiť. Nasledovala slávnostná večera a zábavný program v aule.

V pondelok 23.11.2015 sa v kaplnke Gréckokatolíckeho kňazského seminára uskutočnila obliečka jedenástich bratov druhákov. Otec arcibiskup a metropolita Ján Babjak SJ pred archijerejskou svätou liturgiou vykonal obrad posvätenia podriasnikov, ktorými sa bratia druháci po prvýkrát slávnostne zaodiali. Zároveň počas svojej homílie arcibiskup a metropolita zdôraznil, aby podriasniky neboli módnym doplnkom. Zdôraznil slová pápeža Františka, že naše duchovné úsilie musí byť zakorenené v Kristovi, ktorý má byť centrom nášho života.

V sobotu 5.12.2015 sa v našom seminári zastavil sv. Mikuláš. Bratia tretiaci si pripravili program, s ktorým rozveseľovali srdcia aj mimo nášho seminára. Postupne sa zastavili v rôznych zariadeniach na území mesta Prešov i mimo neho.

V Katedrálnom chráme sv. Jána Krstiteľa v Prešove bola v stredu 9.12.2015 slávená archijerejská svätá liturgia, pri ktorej arcibiskup a metropolita Ján Babjak SJ udelil poddiakonát piatim seminaristom piateho ročníka – Vladimírovi Nogovi, Tomášovi Pecuchovi, Dominikovi Petríkovi, Marošovi Sejkovi a Pavlovi Vasilíovi.

LÁSKA PRICHÁDZA

Podľa čoho si vyberiem?

Pred pár týždňami, v polovici novembra, sme si pripomenuli 26 rokov odkedy ľudia žijúci na Slovensku si môžu povedať, že žijú v slobodnej, demokratickej krajine. Udalosti novembra 1989 veľa zmenili. Pred dovtedy spútaného človeka jednou ideológiou, jednou stranou sa postavili možnosti vyberať si. Už to nebolo len o jednej možnosti, nanútenej a zaobalenej do pozlátka, ale sloboda v plnom rozsahu. Sloboda slova, sloboda náboženstva, sloboda voľby,...

Do všetkých týchto našich ťažôb, problémov a starostí chce cez tieto nádherné sviatky Božieho narodenia vstúpiť Ježiš.

Máme december 2015 a z televíznych či rozhlasových prijímačov častejšie ako po iné obdobia počujeme otázku: Ak by sa parlamentné voľby uskutočnili už tento víkend, komu by ste odovzdali svoj hlas? Otázka, nad ktorou môžeme rozmýšľať ešte niekoľko týždňov. Možno niekto v tom už má jasné, iný sa ešte rozhoduje. Čo rozhodne? Podľa čoho si vyberiem? A bude to správne rozhodnutie, alebo opäť

len naletím vykonštruovaným, nezmyselným a nikdy neuskutočneným sľubom.

Z viacerých úst zaznieva názor, že človek dnešnej doby stráca dôveru vo svetlejšie zajtrajšky. Toľko sklamaní zo života, z rozpadnutého manželstva, z nenaplnenej lásky,

z nedostatku peňazí, zo stratenej práce si psychológovia nevypočuli ešte asi nikdy doteraz. A prognóza hlási, že krivka bude mať stúpajúci charakter. Po svete, po Slovensku bude kráčať viac takýchto ľudí, ktorým chýba životná iskra, úsmev na perách a radosť z každého dňa. V kontexte nenaplnených sľubov politických strán, ktorých predstavitelia zabľúdia raz za štyri roky aj do odľahlých regiónov Slovenska a prinesú „novú nádej“, že s nimi

na čele to už bude ináč, počúvame v týchto dňoch o iných blúdiacich ľuďoch. Ľuďoch v Betleheme, ktorí blúdia v tichej, tajomnej noci a hľadajú nocľah. Niekde nikto neotvára. Inde sa za dverami narýchlo hľadajú dôvody čo im povedať, aby sme ich tu nemuseli strpieť. Niekde je im milo povedané, že dnes sa to nedá. A tak evanjeliový príbeh narodenia nášho Spasiteľa dokázali miestni ľudia tak zinscenovať, že aj režiséri filmov si dnes môžu mädlieť ruky a vra-

viť si: „*Lepšie by sme to ani my nezrežirovali.*“ Obyvatelia Betlehema možno tiež prežívali množstvo nenaplnených sľubov. Možno ich životy, podobne ako životy dnešných ľudí postrádali radosť, pokoj, požehnanie. Keby v danom momente vedeli koho poslali preč od svojich dverí, určite by konali ináč. Ale história sa zvykne často opakovať. Je vari dnešný človek v niečom odlišný od vtedajšieho? Je dnešný Prešovčan, Bardejovčan, Vranovčan a každý iný ...čan otvorenejší ako Betlehemčan? Vari nie sú často aj naše srdcia zabuchnuté za ťažkými dverami, a aj keď ich ideme otvoriť v mysli už hľadáme výhovorku čo povedať a ako toho druhého čo najskôr odbiť preč? Do všetkých týchto našich ťažôb, problémov a starostí chce cez tieto nádherné sviatky Božieho narodenia vstúpiť Ježiš. On, večná Láska, prichádza aby v našom srdci vymenil to, čo je nedokonalé,

oslabené, pokrivené. Neprichádza ako *nastajlovaný* politik s *fešným* oblečkom a s tými lacnejšími hodinkami iba za tisícku, aby zbytočne neprovokoval chudobných voličov. On prichádza v tichosti a skromnosti. Nechce zo svojho príchodu robiť diery do sveta, ani žiadny „tunnel“. Prichádza, aby sa celý rozdal, aby nám ukázal príklad a aby sme ho mohli nasledovať. (porov. Jn 13, 15) Prichádza, aby nás naučil niest si vzájomne bremená, podporovať jeden druhého (porov. Gal 6, 2) a ak nevládzeme, chce nás uistiť, že u neho nájdeme posilu do ďalších dní (porov. Mt 11, 28).

Ježiš veľmi dobre vie, že útechu v tomto svete človek nenájde ani v politike, ani v peniazoch a majetkoch, ani vo vyšetreniach na špičkových CT-éčkách, či v „dych berúcich“ slovenských alebo zahraničných telenovelách. Správne, Ježiš to vie, ale vieš to aj ty? Alebo natíska sa

lepšia otázka. Aj keď o tom vieš, čo ti bráni aby si zmenil svoj život a hľadal útechu a pravý zmysel života tam, kde skutočne existuje. Železná opona padla, máme slobodu a predsa sme ešte viac spútaní. Môžeme si vyberať z množstva tovaru a služieb a predsa sme neustále nespokojní. Odkiaľ sa berie to pachtenie rozpínať sa, rozdeľovať a panovať. Tá jedna výzva *budete ako Boh* (porov. Gn 3, 5) dodnes má dopad na celé ľudstvo. No hriech a ľstivosť

človeka v celých dejinách spásy nevedla Boha k tomu, aby nalomenú trstinu rozdelil na dve, ale priviedla ho k ešte dokonalejšiemu prejavu lásky. K tej najúžasnejšej kerygme: „*Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život*“ (Jn 3, 16). Kerygma zaznievajúca už dvetisíc rokov, ktorá má za cieľ priviesť ťa človeče k novému životu. Vzbudiť v tebe túžbu po večnosti.

Na začiatku 20. storočia sa jeden mladý manželský pár s malým dieťaťom rozhodli odísť za lepším životom do zámoria. Predali všetko čo mali, ale aby ušetrili, zakúpili si cestu jednoduchou nákladnou loďou. Žiaden komfort, žiadne pohodlie. Plavili sa už niekoľko dní, keď sa zrazu strhla na mori silná búrka.

**„Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život.“
(Jn 3, 16)**

Fúkal prudký vietor a obrovské vlny si s loďou robili čo chceli. Hrozilo potopenie lode, nakoľko bola veľmi ťažká. Vtedy kapitán dal príkaz vyhádzať všetok náklad do mora, aby nemali taký hlboký ponor. No aj napriek odľahčeniu lode situácia

vyzerala beznádejne. Vtedy kapitán lode pristúpil k rodičom a poprosil ich, aby mu podali ich malinké dieťaťko. Vzal ho na ruky, vydvihol nad svoju hlavu a začal mocne kričať: „*Bože, my všetci, ktorí sme*

na tejto lodi sme hriešni a zaslúžime si zomrieť. Lebo sme veľa kliali a nadávali a žili hriešnym životom. Odlúčili sme sa od teba smilstvom, hnevom a závišťou, a preto máš plné právo zahubiť nás. No prosíme ťa, pre toto bezhriešne dieťa, ktoré sa nijako neprevinilo proti tebe, uchráň nás.“ Ako to dopovedal vietor ustál a búrka sa utišila. Kvôli maličkému dieťaťku bola uchránená celá posádka hriešnikov.

Aj tento čas Vianoc nám chce ukázať, že toto malé dieťa narodené v jasliach má moc zachrániť aj tvoju životnú plavbu. Už nemáš hriešnu DNA, ale prúdi v tebe nový Ježišov život. Otvor sa tejto Láske a nechaj sa stiahnuť tou správnou kampaňou – kampaňou večného života.

o. Michal Pavlišinovič

OTCOVO SRDCE

Rozhovor s Robertom a Vicki de Hoxar

Na začiatku každého školského roka má celý seminár duchovné cvičenia. Tento rok nám v Juskovej Voli prednášali Robert a Vicki de Hoxar zo školy Father's heart (Otcovo srdce) na osobné pozvanie arcibiskupa Jána. Robert a Vicki sú anglický manželský pár, ktorý už 4 roky vedie tento kurz na Sigorde. Aby sme sa dozvedeli od nich viac, ponúkame vám rozhovor s Robertom a Vicki.

Čo vlastne je škola Otcovho srdca?

Robert: Je to týždenný kurz, ktorý je zameraný na prežitie Božej Otcovskej lásky. Aby sme všetci pocítili ako veľmi nás miluje Boh Otec.

Vicki: Ja som sa modlila pred vaším kurzom k Bohu: „Bože, čo chceš, aby sme im povedali?“ a dostala som takéto slovo: „Ty si môj syn a ja som sa dnes stál Tvojim Otcom.“ Chceme vás požehnať Otcovou láskou. A o tom je vždy tento kurz.

Ako ste sa vy dostali do školy Otcovho srdca?

Vicki: Doma v Anglicku sme vlastnili hotel, kde sa raz takýto kurz Otcovho srdca konal. Kurz bol vedený Jamesom Jordanom z Nového Zélandu. On nás po absolvovaní kurzu pozval do jeho tímu. Kurz sa nás veľmi dotkol a tak sme súhlasili. Ale to pre nás znamenalo zanechať hotel.

Začali sme s nimi cestovať. Počas našich ciest sme sa stretli s Katkou zo Slovenska. Ona sama absolvovala

kurz v zahraničí, kde sme práve boli. Po skončení kurzu nám povedala, že by bola veľmi rada, ak by sme prišli na Slovensko.

Robert: Povedali sme jej, že ak nás Boh chce na Slovensku, tak nás musí pozvať Cirkev. Netušil som, že po krátkom čase nás pozvú do Trstenej.

Nikdy predtým sme neviedli školu Otcovho srdca sami. Keď sme prišli na kurz boli tam aj kňazi, ktorí chceli s nami ihneď urobiť reklamu do rádia. Povedal som si: „Pane ak toto je Tvoja vôľa ako osloviť ľudí, aby sa opäť vrátili k Tebe a do chrámov, nech sa tak stane.“ Kurz prebehol veľmi požehnané.

Vicki: Prvý kurz na Slovensku bol pred siedmimi rokmi a teraz ich máme dvadsať ročne.

Ponúkate kurz Otcovho srdca aj v ďalších krajinách? Popri tom koľko krajín ste už ako škola Otcovho srdca navštívili?

Vicki: Aktuálne sa snažíme pôsobiť iba na Slovensku, ale niekedy zájdeme aj do Českej Republiky, keďže nás stále volajú.

So školou Otcovho srdca sme už navštívili Nórsko, Fínsko, Holandsko, Litvu, Poľsko a Chorvátsko. To ešte so skupinou z Nového Zélandu.

Po toľkých kurzoch a premodlených týždňoch v tom už máte prax. Boli ste už niekedy s Otcovým srdcom aj v seminári?

Robert: Ešte nikdy predtým sme neboli dávať kurz v seminári pre bohoslovcov. Samozrejme na naše kurzy často chodia aj kňazi, rehoľníci a bohoslovci, ale vy ste prví.

Keď som počul pozvanie arcibiskupa Jána pozrel som na Vicki a povedali sme: „Wow!“ Boli sme veľmi prekvapení. Ešte nás nikdy osobne nepozval arcibiskup do seminára, ale mal som aj veľkú bázeň pred bohoslovcami.

Veď predsa vy študujete a modlíte sa viac ako my. Očakával som, že mi budete klásť ťažké otázky? Alebo o čom nám títo ľudia chcú hovoriť, veď nemajú ani vyštudovanú teológiu. Ja iba milujem Boha tak, ako vy a mám záľubu v čítaní Božieho Slova. Možno vám nebudem vedieť odpovedať na všetky otázky, ale skrze Otcovu lásku som videl stovky premenených životov. Tak sa chcem s vami podeliť o tieto skúsenosti.

Vicki: Pred začiatkom som sa za vás modlila k Bohu. Rozmýšľala som, ako nás prijmete a nad všetkým tým, čo bude Boh skrze nás robiť. Dostala som také slovo: „Boh je ten, ktorý chodí pred nami a pripravuje pôdu. Otvára nám dvere a vedela som, že to bude akási výzva, ale pre nás je Božia vôľa silnejšia ako tá naša. Boh má svoj plán a chce, aby sme sa zmenili a nasledovali ho.“ Takže Boh chcel, aby sme tu boli a tak sme tu.

Viem, že v roku 2016 máte naplánovaných 20 kurzov na Slovensku. Je veľmi náročné toľko cestovať medzi Anglickom a Slovenskom. Máte nejakého sponzora, ktorý vám prepláca cesty?

Robert: Nie, my si to platíme z vlastných financií. Keďže sme už na dôchodku, tak si to platíme my. Máme aj nejaké peniaze od vlády na vedenie školy. Ale aj napriek tomu sa Pán stále postará.

Vicki: Vždy sa stretávame s ústretovosťou a láskavosťou ľudí. Niekedy sa nájdú aj nejakí dobrodinci, či sponzori, ale my sa spoliehame na Božiu prozreteľnosť. Veď predsa takto sme sa k tomu dostali aj my.

Ako by ste zhodnotili tento kurz a týždeň, ktorý sme spoločne prežili v modlitbe?

Robert: „Ja si myslím, že Boh nás všetkých viedol ako Izraelitov cez púšť. A tak vás pripravil, aby ste prijali tú správu, ktorú vám máme dať.“

Veľmi sa mi páčila vaša Božská liturgia. „Chvíľami som nevedel, či som na zemi alebo už v nebi.“ Váš spev bol ako nebeský chór.

Vicki: Absolútne brilantný spev. Veľmi rada som poznala aj východný obrad. Bol to pre mňa zážitok. Som rada, že nás Pán požehnal a mohli sme sa stretnúť.

Ďakujem vám, Robert a Vicki, za rozhovor aj za prijatie pozvania arcibiskupa a metropolitu Jána. Som rád, že náš Nebeský Otec vás poslal k nám. Skutočne, aj mne Boh zmenil život počas tohto týždňa modlitby a modlím sa, aby ste ďalej pokračovali v ohlasovaní Otcovej lásky.

**Roland Nosov, 3. ročník
Miroslav Házy, 2. ročník**

DALI VŠETKO

Predstavenie bratov prvákov

Prišla aj istá chudobná vdova a vhodila dve drobné mince, čo je kvadrans. Zavolať svojich učeníkov a povedal im: „Veru, hovorím vám: Táto chudobná vdova vhodila viac ako všetci, čo hádzali do pokladnice. Lebo všetci dávali zo svojho nadbytku, ale ona pri svojej chudobe dala všetko, čo mala, celé svoje živobytie“ (Mk 12, 42 – 44). Toto sú príbehy chlapcov, ktorí sa rozhodli dať Bohu všetko – celý svoj život, podobne ako dala žena v chráme celé svoje živobytie.

Miroslav BARAN

Zámutov, 19 rokov

1. Kedy si pocítil túžbu po Kristovom kňazstve? Myslím si, že na túto otázku nemožno odpovedať jednoznačne. Formovanie povolania je proces. Táto túžba sa vo mne formovala počas celého obdobia dospievania. Samozrejme, často som cítil, že ma do toho volá Boh. Inokedy som mal obdobia, kedy som bol plný pochybností. Ale keď nastal čas podať si prihlášku, rozhodol som sa dôverovať Bohu a vykročiť na túto cestu.

2. Vieme, že si niekoľkokrát navštívil GMC Bárka v Juskovej Voli. Malo to vplyv na tvoje rozhodnutie hlásiť sa do GKS? Áno. Je to miesto, kde sa dá prijať povzbudenie, nová sila, odvaha... Myslím, že môžem povedať, že je to miesto, kde Boh upevňoval moju vieru cez ľudí, ktorí tam slúžia. Centrum v Juskovej Voli je takou duchovnou oázou pre každého, kto dovoľí Bohu, aby sa ho dotýkal.

René FEČKO

Brusnica, 21 rokov

1. Kedy si pocítil túžbu po Kristovom kňazstve? Prvé myšlienky o kňazstve som mal už od mojich detských čias – od roku 2003, keď som začal miništrovať. Už vtedy ma to naplňalo nadšením. Prvým kňazským vzorom bol pre mňa o. Vaľko, ktorý vtedy pôsobil u nás vo farnosti. Ako som rástol a dospieval, tieto myšlienky ma sprevádza-

li. Síce som o nich veľmi nerozprával, no rozmýšľal som nad nimi a skúmal som ich vo svojom vnútri. A tak som z Božej milosti tu v seminári.

2. Čo si robil počas roka, kým si sa hlásil do seminára druhýkrát? Je pre mňa veľkým darom od Boha, že som vďaka dobrým ľuďom prežil ostatný rok v pastoračnom centre pre mládež v Juskovej Voli. Bol to veľmi krásny rok plný aktivít, počas ktorých som nazbieral mnoho skúsenosti, či už ako animátor alebo keď som pomáhal v kuchyni, pri prácach vonku a všade, kde som mohol byť nápomocný. Počas tohto roka sa vo mne ešte viac utvrdil hlas, ktorý ma volal na cestu ku kňazstvu.

Michal JANOČKO

Bratislava, 23 rokov

1. Čo bolo dôležitým medzníkom v tvojom živote, kvôli ktorému si sa rozhodol vstúpiť do GKS? Ako malý som vôbec nechcel byť kňazom. No Boh ma viedol životom a postupne menil môj názor. Jedným dôležitým medzníkom bolo napríklad uvedomenie si, že aj kňaz je len hriešny človek, ktorý sa snaží o svätosť. Moje povolanie prišlo ako odpoveď na viacročné modlitby, keď som študoval informatiku na vysokej

škole. Bavilo ma to, ale videl som, že to nie je ako v liste Galantánom, že som bol k tomu povolaný už v lone matky. A práve povolanie ku kňazstvu prišlo ako odpoveď na tieto modlitby a o to viac, keď som videl, že som bol celý život na to postupne pripravovaný.

2. Venoval si sa divadlu, máš blízko k umeniu? Divadlu som sa venoval od malička. Chodil som 7 rokov do dramatického krúžku, potom som bol ešte v dvoch rôznych súboroch a to až do vysokej školy, kedy mi povinnosti zabránili venovať sa tejto záľube ďalej.

Jakub JURČIŠIN

Svit, 22 rokov

1. Čo ťa najviac ovplyvnilo z misií otcov Redemptoristov vo vašej farnosti, kvôli čomu si pocítil túžbu po Kristovom kňazstve? Najviac ma zaujala ich úprimnosť a otvorenosť. Nebáli sa s ľuďmi hovoriť na rovinu, ale aj pokarhať ich – no vždy s láskou. Na ich životoch bolo vidieť, že sa celí odovzdali Kristovi a ohlasovaniu evanjelia.

Aj vďaka misiám som si uvedomil, že

moja životná cesta je cesta za Kristom. On mi dáva silu, radosť a pokoj do môjho života. Mojou túžbou je priviesť čo najviac ľudí k úprimnej viere v Boha. Hlavne mladých, aby mohli zakúsiť tu lásku, ktorú im môže dať jedine Boh. Som vďačný Bohu za to, že ma povolal privádzať ostatných ľudí za Ježišom práve skrze kňazstvo.

2. Čo sa ti v seminári najviac páči? Naša pekná seminárna kaplnka a bohatý liturgický program. Samozrejme aj bratské spoločenstvo v ročníku, ale aj v celom seminári.

Štefan PACÁK

Giraltovce, 21 rokov

1. Kedy si pocítil túžbu po Kristovom kňazstve? Už ako dieťa som mal túžbu stať sa kňazom. Mal som nádherný vzor – môjho ocka, ktorý stojí pri oltári a ja som mohol už ako dieťa stáť pri ňom. Aj vďaka tomuto krásnemu vzoru som sa chcel stať kňazom.

2. Čo ťa viedlo k tomu, aby si sa stal členom Slovenského Červeného kríža, trénerom prvej pomoci? Od základnej školy som pociťoval potrebu pomáhať ľuďom. No však až počas strednej školy som tú mož-

12 nosť dostal. A tak som sa teda mohol stať záchranárom a mohol som sa popri gymnáziu venovať pomoci ľuďom ako zdravotník. Spomínam si na milú príhodu, keď som sa stretol s otcom arcibiskupom a metropolitom Jánom asi pred tromi rokmi. Počas spoločného rozhovoru sa ma pýtal čím chcem byť, čo chcem študovať. Ja som odvetil, že chcem byť záchranárom. Na to mi otec arcibiskup odpovedal: „Ty budeš záchranárom, ale iným. Budeš zachraňovať ľudské duše.“ Či mal otec arcibiskup pravdu, to neviem. Nechajme sa prekvapiť.

Peter RUSNÁK

Ďačov, 21 rokov

1. Prečo si sa rozhodol vstúpiť do GKS? Túžba žiť pre Boha a pre ľudí, aby som im mohol slúžiť, sprostredkovať Božiu milosť a ukázať im cestu do Božieho kráľovstva. Chcel som, aby čo najviac ľudí spoznalo Božiu lásku, lebo aj na mňa sa Ježiš pozrel s láskou a jeho slová: pod' za mnou, urobím z teba rybára ľudí som ešte viacej prežil, keďže sa volám Peter. A vstúpenie do seminára, to už bola moja konkrétna odpoveď na jeho pozvanie.

2. Do seminára si sa hlásil dvakrát. Bolo pre teba ťažké prijať to, že si nemohol nastúpiť pred rokom? Bolo to ťažké, ale prijal som to ako Božiu vôľu. Vnímal som to aj tak, že sa ma Ježiš pýta: „Peter, aj teraz ma miluješ?“ Som rád, že aj na túto otázku som mohol Ježišovi odpovedať ešte pred nástupom do seminára. Tá bolesť mi veľmi pomohla, lebo viem, že bolesť očisťuje lásku, vylučuje z nej všetko, čo k nej nepatrí, oddeľuje ju od zmyslov. Tak keď návaly utrpenia pominuli, to čo zostalo, bolo to pravé, a to túžba naďalej patriť Kristovi. Tak nakoniec som bol rád, že ma tento druhý rok utvrdil v povolání.

Martin TKÁČ

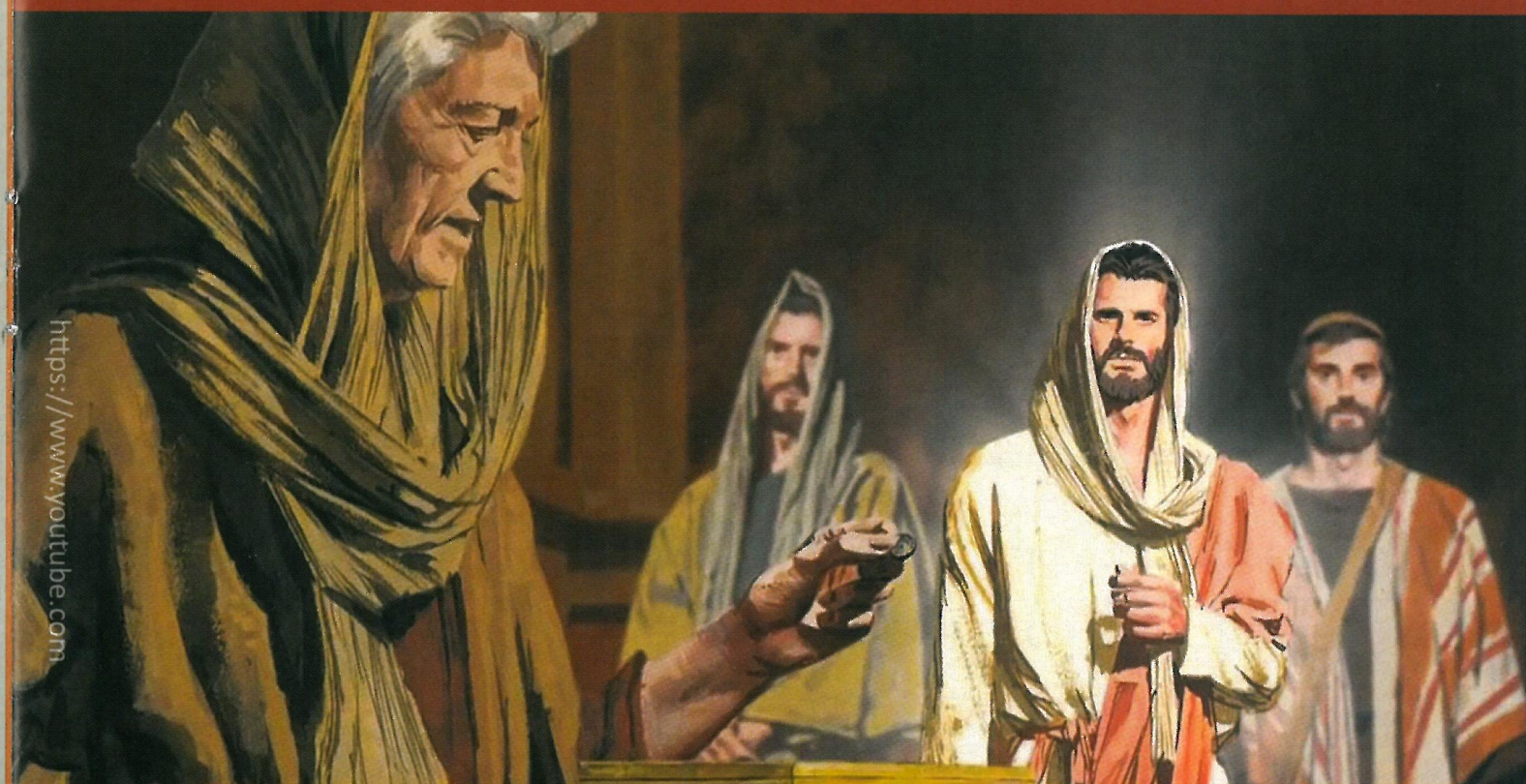
Topoľany, 33 rokov

Aká bola tvoja cesta do gréckokatolíckeho kňazského seminára? Boh pozvánky netlačí. On vlastne na nikoho netlačí. Pozýva svojím spôsobom a každého, ako chce. Boh volá a hneď ukazuje aj iné možnosti, no rešpektuje stále len tvoje vlastné rozhodnutie.

Viac si môžete prečítať na nasledujúcej strane.

13

Ja pôjdem pred tebou, čo je hrboľaté, urovnám, kovové brány prelomím a železné závery pozrážam. Dám ti poklady ukryté v tme a tajnosti skryš, aby si vedel, že ja som Pán, ktorý ťa volám po mene - Boh Izraela. Pre svojho sluhu, Jakuba a Izrael, svojho vyvolenca, som ťa zavolať po mene a dal som ti názvy, hoci si ma nepoznal. Iz 45, 2 – 4.

AKO SOM SA OBJAVIL

v seminári

Jednoduchá odpoveď znie: prišiel som po vlastných a cez dvere. A to je všetko. Nič zvláštne, nič výnimočné, žiaden zázrak ani videnie, a predsa som tu. Aby som však nebol neúctivý, tak to trochu rozviním, a to aj z bratskej lásky voči bratom seminaristom, ktorí ma o to požiadali. Že vraj to musí byť zaujímavé mať 33 rokov, ukončené teologické vzdelanie a stať sa prvákom v seminári. Ja však v tom nevidím nič iné, len to, čo robí s nami Boh. Jednoducho volá. A to je celé. Celý môj doterajší život je o neustálom pozývaní a volaní. Boh volal a nemôžem povedať, že som jeho hlas ignoroval alebo som bol voči nemu hluchým. Skôr sa ho snažím počuť, pochopiť a rozlíšiť. No čo narobíte, ak sa upnete na racionálne vysvetlenia, tak túto pozvánku chcete dostať na hlavíčkovom papieri s okrúhlou pečiatkou a podpísanú vlastnou rukou. No Boh pozvánky netlačí. On vlastne na nikoho netlačí. On pozýva svojím spôsobom a každého ako chce.

Ako to bolo u mňa? Posúďte sami. Som vďačný Bohu za naozaj dobrú rodinu so svojimi plusmi i mínusmi. Mám starostlivých rodičov, troch bratov a sestru. Miništroval som od svojich piatich rokov a zapájal sa do mnohých farských radostí i starostí. V cirkvi som bol rád. Tam sa tvorilo spoločenstvo.

Zrodilo sa vtedy vo mne povolanie do kňazstva? Nemôžem povedať jednoznačné áno. Ved' nikdy som na otázku: *Kto z vás chce byť kňaz?* nezdvihol ruku. Keď som nastúpil na strednú školu, náš kňaz mi dal kľúče od cirkvi, že je treba otvoriť a pripraviť veci na liturgiu. Takto som sa, spolu s jedným priateľom, stal cerkovníkom. Bol som ním deväť rokov. Volal ma takýmto spôsobom Boh? Nechám na zváženie.

Takže bol som už miništrantom, cerkovníkom a človekom, ktorý sa objavuje na všetkých farských akciách, či koledovaní alebo posviacach príbytkov. Teda konštatovanie ľudí: *ty budeš kňaz*, mohlo mať logický základ. No paradoxne, ja som to začal považovať za určitý diktát. A tak som sa proti tomu ohradil. Nikto mi predsa nebude hovoriť, čo budem alebo nebudem. A to naozaj nikto. A je úžasné ako Boh rešpektuje vaše rozhodnutie. Vnímam, ako keby si On sám povedal: *OK, keď nikto, tak nikto. Rozhodni sa sám, ale predsa len ti sem-tam pošlem pozvánku, či skôr poštára.* A oni stále chodili. Bol ním napr. vodič sanitky v nemocnici, kde som istý čas pracoval, ktorý mi povedal: *synu, ty idz študovac, bo pri nás chlopoch zahineš.* Možno sa ma už tí chlapi chceli zbaviť. Ved' odkedy zbadali v mojich rukách knihu *Zlý*

duchovia a exorcizmus, prestali predo mnou vulgárne rozprávať.

Poštármi boli aj kňazi ako napr. otec Sukovský, ktorý mi možno pred piatimi rokmi povedal: *tak čo, ešte si sa nerozhodol ísť do kňazstva?* Akoby povedal: *ešte si sa síce nerozhodol, ale to príde*. A tak som sa

naozaj začal pýtať sám seba: áno, alebo nie? Ja, ktorý som odmietal akékoľvek riadenie svojho života, som sa však ocitol na pokraji oboch týchto možností. Vždy, keď som si povedal áno, prišlo vzápätí nie. Klasická odpoveď kňazov bola: *modli sa*. Tak som sa modlil: *Bože, ja viem,*

že som chcel, aby mi do toho nikto nehovoril, ale Ty by si aj mohol povedať presne, čo odo mňa chceš a ja to budem rešpektovať. Možno nejaké to znamenie, či aj menší zázrak by bodol.

Úžasné, Boh volá a hneď ukazuje aj iné možnosti, no rešpektuje stále len tvoje vlastné rozhodnutie. Teda žiadne znamenie. Šiel som preto študovať mne blízku teológiu, ale pred kňazstvom som sa uzavrel. Začal som študovať a chodil som do Katedrály sv. Jána Krstiteľa, ktorá sa mi stala novou domácou cerkvou. Začal som tam miništrovať. Stal som sa aktívnym členom Gréckokatolíckeho mládežníckeho pastoračného centra,

Úžasné, Boh volá a hneď ukazuje aj iné možnosti, no rešpektuje stále len tvoje vlastné rozhodnutie.

odkiaľ som sa dostal do centra pre mládež v Juskovej Voli a stal som sa aj členom hudobnej skupiny Onezim. Nové možnosti, noví úžasní ľudia, nové zážitky a staré otázky: *o kňazstve si nerozmýšľal? Ty si nechcel ísť do seminára? Alebo neskúsiš to?* Povedal som si: *toto už tu bolo a nie raz, takže ja skúšať nič nebudem. Ale Pane prosím, musíš niečo spraviť.* A On robil stále to isté. Takže žiaden zázrak, hoci pritvrdil.

Stretal som ľudí, ktorí mi po rozhovoroch povedali: *vidíš, keby si bol kňaz, už by som mohol byť vyspovedaný.* Začal som sa však lámať, až keď som končil doktorandské štú-

dium. Po jednej hudobnej skúške, keď som sa vracal na internát, som stretol dve tety, ktoré potrebovali pomoc. Pri rozlúčke mi povedali: Vy ste asi gréckokatolícky kňaz. Neviem síce, či bežne stretávali o pol noci kňaza v meste, ale toto ich jednoznačné tvrdenie vyznelo pre mňa zvláštne. Krátko na to prišlo za mnou jedno dievča, ktoré mi povedalo, že pri modlitbe vnímala, že sa mám už konečne vydať na cestu za kňazstvom. Pomyslel som si: *som v tom opäť.* No na druhý deň po jednej vyučovacej hodine, ktorú som

viedol na fakulte, za mnou prišiel jeden seminarista, ktorý mi povedal, že pri modlitbe vnímal, že mi má povedať, že nevie síce,

o čo ide, ale mám to už urobiť. A to ma dostalo.

Udialo sa ešte veľa podobných situácií, ktoré sa dajú logicky vysvetliť, no aby som to skrátil, ako som povedal áno kňazstvu, Pán dal nádej a otváral dvere, ktoré sa zdali byť zatvorené na štyri zámky a zatváral tie, ktoré sa zdali byť otvorené. Inými slovami – verím, že toto je cesta, ktorou mám ísť. Kam presne ma zavedie, netuším.

Teraz som v seminári a viem, že Boh rešpektuje rozhodnutie človeka a nikdy s ním neprestáva počítať a ja ďakujem jemu i všetkým jeho poštárom.

Martin Tkáč, 1. ročník

SYNODA O RODINE

Rozhovor s arcibiskupom Jánom

Prešovský arcibiskup a metropolita Mons. Ján Babjak SJ sa v dňoch 4. – 25. októbra 2015 aktívne zúčastnil na 14. riadnom generálnom zhromaždení Synody biskupov na tému „Povolanie a poslanie rodiny v Cirkvi a v súčasnom svete.“ Prinášame Vám krátky rozhovor s vladykom Jánom, ktorý na Synode o rodine zastupoval Gréckokatolícku cirkev sui iuris na Slovensku.

V čom vidíte prínos pre našu Cirkev zo záverečnej správy synody?

Milí bratia bohoslovci, pozdravujem vás i všetkých čitateľov vášho časopisu Prameň. Jeho názov je veľmi výrečný a krásny, ponúka nám čistý prameň pekných myšlienok, pekných príkladov a povzbudivých inšpirácií do života podľa viery pre bohoslovca, pre kňaza i pre laika.

Najväčší prínos pre celú Cirkev zo synody o rodine vidím v tom, že potvrdila doterajšie učenie Magistéria Cirkvi o sviatosti manželstva. Poznáme apoštolskú posynodálnu exhortáciu Familiaris consortio (1981) od sv. Jána Pavla II. a musím priznať, že boli aj snahy niektoré časti z jej učenia zmeniť, posunúť v duchu dnešnej sekularizovanej doby. Napr. boli pokusy, aby sa dovolilo sv. prijímanie rozvedeným a znovu zosobášeným. Osobne som sa toho najviac obával, lebo ak Cir-

kev nebude pevná a jasná v evanjeliových Kristových postojoch, ak Kristovo učenie začne rozriedovať, zjemňovať, prestane byť jasným majákom viery a mnohých veriacich môže zaviesť na scestie, môže ich pomýliť. Vďaka Bohu sa to nestalo aj vďaka modlitbám a obetám mnohých kresťanov po celom svete. Tu sa chcem poďakovať najmä za modlitby kňazov a veriacich, ktoré sa modlili po sv. liturgiách, a tiež za modlitby našich veriacich v rodinách počas obidvoch rokov, ktoré som zasvätil rodine.

Osobne som presvedčený, že synoda o rodine posilní, či upevní sviatostné manželstvo veriacich. Ved' toľké modlitby a obety Boh ne nechá nevypočuté, musia sa prejavíť v posilnení manželstva. Dúfam, že sa zníži aj počet rozvodov u kresťanov, ktorí uzavreli sviatostné manželstvo.

Aké boli Vaše osobné podnety pri rokovaníach, resp. na čo ste zvlášť apelovali?

Svoj postoj som jednoznačne vyjadril v príhovore v pléne synody, kde som povzbudil synodálnych otcov, aby pri hľadaní riešení, ktoré majú byť pre celú Cirkev, nevideli len tzv. riešenia, ktoré ponúka tento svet. Ved' Ježiš Kristus neprišiel povedať manželom a rodinám,

že budú mať život bez problémov. On sa im sám dáva ako nevýslovný dar vo sviatostnom manželstve. Od neho, ktorý je prameňom lásky, môžu manželia stále čerpať novú lásku a vzájomné obohatenie. Doslova som povedal: „Nedajme sa oklamať, že rozriedené víno je lepšie. To je klam, lebo opak je pravdou. Iba čisté víno sviatostného manželstva chutí vynikajúco, rozriedené môže načas osviežiť, ale človeku môže aj ublížiť.“

V čom bude spočívať nový prístup k pastoračii rodín?

Úlohou Cirkvi nie je meniť Kristovo učenie, len hľadať spôsob, ako ho čím vernejšie prezentovať dnešnému človeku v duchu zmien, ktoré dnešný svet prežíva. Dnes sa všetko relativizuje, môžeme povedať, že už nič vo svete nie je stále a nemenné. Práve preto musí Cirkev zostať pevnou, pravdivou a nemennou, lebo ona nevychádza z ľudského, filozofického učenia a nepočíta iba s ľudský-

mi prostriedkami. Cirkev vychádza z Božieho posolstva lásky Boha, u ktorého, ako z prameňa vzišlo rozhodnutie stvoriť svet a človeka v ňom, aby sa podelil so svojou láskou, ktorú prežíva v živote Najsvätejšej Trojice. Preto základom Cirkvi je celistvé slovo Božie prezentované v Biblii, v Starom a Novom zákone, preto počíta vždy predovšetkým s Božím požehnaním a s milosťou Božou. Človek – biskup, kňaz či laický veriaci, je iba nástrojom Božím v šírení pravdy Evanjelia, ktorá sa dá zhrnúť do najdôležitejšieho Božieho posolstva: „Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život“ (Jn 3, 16).

Akým spôsobom môže dnes Cirkev osloviť mladých ľudí pre kresťanský ideál manželstva a rodiny?

Dnešný mladý človek často nemá pevný základ, na ktorom by mohol stavať svoj duchovný život. Keďže ho nedostal ani v rodine, ani v chráme, ani v škole, žiaľ stáva sa pochybujúcim až neveriacim. Cirkev, prezentovaná biskupmi, kňazmi a laikmi musí byť aj dnes dôveryhodnou, napriek všetkým útokom, ktoré sa na ňu valia z každej strany. Ponúka aj v dnešnej dobe pevný základ, duchovný základ, na ktorom sa dá postaviť pekný život viery, tak jednotlivca, ako aj rodiny. Uvedomme si, že každý človek je stvorený pre šťastie tu na zemi, ale aj tam vo večnosti. Tak nás Boh stvoril, môže-

me povedať, že tak naprogramoval srdce človeka. Každého pohýna táto sila, táto túžba po šťastí. Lenže čo je často problém človeka? To, že svoje šťastie hľadá na nesprávnych cestách, na nesprávnych chodníkoch hriechu. A všetci vieme, že hriech ešte nikoho neurobil šťastným. Vieme to a predsa páchame hriechy. Boh však s najväčšou trpezlivosťou hľadá na každého človeka a čaká na naše obrátenie. Vždy je nám k dispozícii, ak ľutujeme, chce nám stále odpustiť a udeliť nám svoju milosť a lásku, ktoré jediné môžu človeka urobiť šťastným.

Podelte sa s nami o nejaký pekný zážitok z Vašej účasti na synode.

Chcete pekný zážitok? Dobré. Pre mňa bolo najkrajším zážitkom hneď na začiatku synody počúvať slová Svätého Otca Františka, ktorý povedal, aby si nik nemyslel, že synoda je parlamentom, kde sa menia zákony podľa počtu hlasov. A jeho veta, že synoda nebude meniť Magistérium Cirkvi, bola asi najdôležitejšia veta celej tejto synody o rodine. Pretože, ako som už povedal predtým, boli snahy prispôbiť Cirkev podľa ducha dnešnej doby, spochybniť učenie Evanjelia. Poviem úprimne, že som sa obával rozdelenia Cirkvi. Vďaka Bohu nestalo sa to a bolo vidieť a cítiť, že synodu riadil Svätý Duch, áno aj cez Svätého Otca Františka.

Za rozhovor ďakuje:
Martin Tokár, 3. ročník

ZJAVILA SA BOŽIA MILOST'

Narodenie a Bohozjavenie

20

Atmosféra Vianoc je nepochybne každému človeku milá. Majú svoju okúzľujúcu atmosféru a všetci ich milujeme. Nedá sa však povedať to isté o sviatku Bohozjavenia. Jeho vonkajšia, povedzme folklórna atmosféra, vôbec nie je taká emotívna ako pri sviatku Narodenia Pána. Ale pre veriaceho má byť sviatok Bohozjavenia čímisi veľkým a veľmi duchovným.

Sviatok Narodenia Pána a jeho krst v Jordáne sa pôvodne slávili spoločne, a to 6. januára. K oddeleniu týchto dvoch udalostí došlo pravdepodobne v Ríme. Napriek

tomu, že sa tieto sviatky oddelili, zachovali si aj naďalej úzky vzájomný vzťah tak z tematického ako aj z liturgického hľadiska. Z tematického hľadiska sú obidva sviatky považované za sviatky svetla. Narodenie Pána sa slávi ako narodenie Slnka spravodlivosti pre tých, čo sedeli vo tme a tieni smrti. Aj sviatok Pánovho krstu v Jordáne je slávený ako sviatok svetla, kedy sa nám Kristus zjavuje ako svetlo osvecujúce každého človeka. Veľkú príbuznosť medzi týmito sviatkami možno vnímať aj z liturgického hľadiska. Predvečer obidvoch sviatkov je aliturgický

deň, deň prísneho pôstu, kedy sa dopoludnia modlia tzv. cárské časy. V popoludňajších hodinách sa slávi večiereň spolu s liturgiou sv. Bazila Veľkého. V domácnostiach sa pred obidvoma sviatkami koná štedrá, ale stále pôstna večera. Nasleduje vsenočné bdenie, ktoré sa skladá z veľkého povečeria, litijs a utierne. Na večerni v predvečer obidvoch sviatkov sa číta viacero čítaní zo Starého zákona. V obidvoch prípadoch možno v týchto čítaniach nájsť spoločnú tému svetla, ktorá tieto sviatky spája. Prepojenie týchto sviatkov možno veľmi pekne vnímať aj v liturgických textoch. Ako ukážka nám môže poslúžiť ikos zo 7.1.: „*Adam v raji oslepol. Ale v Betleheme vzišlo Slnko. Vodami Jordánu mu obmylo oči a otvorilo zrenice. Slepcevi tápajúcemu v temnotách zažiarilo nehasnúce Svetlo. Pominuli temravy noci, svitol mu večný deň.*“

spievame: „*Krásne nám žiaril sviatok Narodenia, ktorý sme slávili, ale ešte viac žiari prichádzajúci deň. Na sviatok Narodenia sa mudrci poklonili Spasiteľovi a v tento deň sluha slávne krstí Vládcu. Tam pastieri spievali, videli a divili sa, tu Otcove slová nám zvestujú jednorodeného Syna.*“ Podľa sv. Jána Zlatoústeho Pánov krst v Jordáne je skutočným zjavením sa Boha. Samozrejme že Boh sa nám zjavil už v Betleheme, keď sa narodil ako človek; toto zjavenie sa však uskutočnilo iba v skrytosti, pokorne a len niekoľkým osobám. Božie zjavenie pri Jordáne však bolo už verejné a slávnostné, lebo Boh sa nám zjavil ako Trojica. Na poli pastierov zaznel spev anjelov, pri Jordáne však zaznel hlas samého Otca. V Betleheme to bola hviezda, ktorá ukázala miesto, kde je novonarodený Kráľ, pri Jordáne ho však ukazuje sám Svätý Duch v podobe holubice.

„Adam v raji oslepol. Ale v Betleheme vzišlo Slnko. Vodami Jordánu mu obmylo oči a otvorilo zrenice. Slepcevi tápajúcemu v temnotách zažiarilo nehasnúce Svetlo. Pominuli temravy noci, svitol mu večný deň.“ Ikos 7. január

Napriek tomu, že z hľadiska ľudových tradícií je sviatok Narodenia mimoriadne obľúbený, na Východe však z teologického hľadiska aj naďalej sviatok Bohozjavenia bol a je pokladaný za väčší čo do významu. Môžeme si to všimnúť na základe liturgických textov. Tak napr. na večerni predsviatku Bohozjavenia

Ako vidíme, tieto dva veľké sviatky patria úzko k sebe a vytvárajú jeden harmonický celok. Nech nám neujde ich pravý obsah, aby sme správnym kresťanským spôsobom oslavovali toho, ktorý sa nám zjavil ako večné a nezapadajúce Svetlo.

o. Marko Durlák

AKO TO BOLO...

Sv. Jozef na ceste viery

Všetky udalosti v Božom Slove nám odкрývajú dejiny našej vlastnej spásy, ktorá prišla na svet skrze osobu Ježiša Krista. To, čo bude predmetom tohto článku, sú vybrané okolnosti spojené s narodením nášho Spasiteľa Ježiša Krista. Záznamy o udalostiach narodenia Ježiša Krista nájdeme zachytené v evanjeliu podľa Matúša a podľa Lukáša.

Evanjelista Matúš nám vo svojom evanjeliu predstavuje situáciu spravodlivého Jozefa s Ježišovou matkou Máriou. Podľa platného židovského práva bolo zasnúbenie muža a ženy možnosťou legitímneho spojenia oboch partnerov. Tak sa Mária mohla nazývať Jozefovou manželkou, aj keď ju ešte Jozef nevzal k sebe bývať. Pokiaľ bola Mária zasnúbená s Jozefom, musela bývať v dome svojho otca a zostávala pod jeho právomocou. Rok po zasnúbení došlo k presťahovaniu snúbenice k snúbencovi a takto došlo k uzavretiu manželstva. V takejto situácii Jozef zistil, že Mária počala zo Svätého Ducha. Jozef sa domnieva, že Mária mu bola neverná, preto je Jozef povinný prepustiť manželku podľa Zákona. V tejto situácii existovali dve formy prepustenia. Prvá forma bola verejný právny akt a forma druhá súkromný prepúšťací list. Jozef sa rozhodol pre druhú formu, aby tak Máriu nevystavil

verejnému pohoršeniu a potupe. Takto Jozef dostal titul spravodlivý. Miluje Máriu celým svojím srdcom, preto ju nechce vystaviť hanbe. Snaží sa spojiť zákon s láskou. Jozef sa ukazuje ako spravodlivý, pripravený prijať evanjelium do svojho srdca. Jozef je spravodlivý, ako bol spravodlivý Abrahám, lebo nie je stelesnením človeka s povrchným dodržiavaním zákonov. Spravodlivý Jozef prežíva zákon ako evanjelium, lebo je plný viery a lásky. „Jozef, syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu, svoju manželku, lebo to, čo sa v nej počalo, je z Ducha Svätého“ (Mt 1, 20). Jeho pripravenosť pre konanie Božej vôle sa prejavila v radikálnom rozhodnutí prijať Máriu a Ježiša do svojho života, aj keď mal určite mnoho otázok.

„Kým tam (v Betleheme) boli, nadišiel jej čas pôrodu. I porodila svojho syna, zavinula ho do plienok a uložila do jasiel, lebo pre nich nebolo miesta v hostinci“ (Lk 2, 6 – 7). Spasiteľ sveta, ktorý nemá kde skloniť hlavu prišiel na svet. V čase svojho príchodu na tento svet niet miesta v hostinci, iba skalná jaskyňa, ktorá sa používala na ustajnenie dobytku, tam sa Ježiš narodil. Jeho matka Mária ho zavinula do plienok a uložila do jasiel. Ikonopisecká tradícia dôkladne vysvetľuje symboliku jaslí a plienok. Ježiš bol po svojom narodení zavi-

nutý do plienok, aby sa ukázalo poslanie Božieho Syna na tomto svete. Ježiš je Kristus, ktorý sa od samého začiatku obetuje. Jasle nachádzajúce sa v skalnej jaskyni slúžili ako miesto, kde zvieratá nachádzali potravu. Malý Ježiš uložený v takýchto jasliach sa dáva celému svetu za pokrm. Tento pokrm pre človeka

prináša večný život, aby nezahynul nik, kto v neho verí.

Preto majme odvahu ako spravodlivý Jozef vykročiť s láskou na cestu viery, že ten čo sa počal zo Svätého Ducha je pravým pokrmom pre večný život. To on je Spasiteľ sveta dávajúci sa pre človeka.

Miroslav Dargaj, 4. ročník

PRIATEĽSTVO S BOHOM

Daniel ako predobraz Ježiša Krista

Nechajme sa viesť prorokom Danielom a jeho životom, ktorý bol v každej chvíli v Božích rukách.

V tých dňoch vtrhli náčelníci k Danielovi a našli ho, ako sa modlí a prosí svojho Boha. Potom išli ku kráľovi a hovorili o kráľovskom zákaze: „Kráľu, nepodpísal si nariadenie, že každého, kto by za tridsať dní prosil akéhokoľvek boha alebo človeka okrem teba, kráľu, hodia do levovej jamy?“ Kráľ odpovedal: „To je isté slovo podľa zákona Médov a Peržanov, ktorý je nezmeniteľný.“ Nato hovorili kráľovi: „Daniel spomedzi júdskych zajatcov nedbá na teba, kráľu, ani na zákaz, ktorý si podpísal, a tri razy denne sa modlí svoju modlitbu.“ Keď kráľ počul túto reč, veľmi sa zarmútil a zaumienil si, že Daniela zachráni. Až do západu slnka sa usiloval o jeho záchranu. Vtedy tí mužovia naliehali na kráľa a vraveli mu: „Vedz, kráľu, že u Médov a Peržanov je zákonom, že

sa nesmie zmeniť nijaký zákaz alebo nariadenie, ktoré vydal kráľ!“ Nato kráľ vydal rozkaz, priviedli Daniela a hodili ho do levovej jamy. Kráľ povedal Danielovi: „Nech ťa vyslobodí tvoj Boh, ktorého vytrvalo ctíš!“ I priniesli kameň a položili ho na otvor jamy; kráľ ho zapečatil svojím prsteňom a prsteňmi svojich veľmožov, aby sa Danielovo položenie nezmenilo. Potom kráľ odišiel do svojho paláca, noc strávil o hlade, pokrmu mu nedoniesli a spánok ho obchádzal. Preto kráľ za svitania, keď sa rozvidnievalo, vstal a náhlivo šiel k levovej jame. Ako sa blížil k jame, volal žalostným hlasom Daniela a vravel Danielovi: „Daniel, služobník živého Boha, vládal ťa tvoj Boh, ktorého vytrvalo ctíš, zachrániť od levov?“ Daniel odpovedal kráľovi: „Kráľu, ži naveky! Môj Boh poslal svojho anjela a zavrel pysky levom, takže mi neublížili, lebo sa u neho zistila moja nevina; ale ani proti tebe,

kráľu, som nespáchal nič zlé“ (Dan 6, 11 – 22).

Krátko predtým, než v knihe Daniel nájdeme príbeh o Danielovi a levoch, dozvedáme sa, prečo k tomuto všetkému došlo. Kráľ Dárius, vládca Babylonu, pravá ruka Kýra, ustanovuje nad svojou krajinou stodvadsať menších správco, satrapov a troch náčelníkov. Hneď na začiatku príbehu, v pohanskej Babylonii nachádzame židovskú symboliku čísla štyridsať, akoby autor chcel vyjadriť nádej v blízky Exodus svojho ľudu.

Spomedzi náčelníkov však najviac vynikol paradoxne Daniel, nie Babylončan, ale striktný príslušník zajatého židovského národa. Stal sa nielen náčelníkom, ale aj kráľovým blízkym poradcom a priateľom, čo neskôr pozorujeme v zármutku, ktorý kráľ prežíva, keď ho musí potrestať. Takéto priateľstvo s kráľom nie je žiadnou bežnou vecou, musíme si totiž uvedomiť, že čím mal kráľ menej priateľov, tým bezpečnejšie to pre neho bolo.

Do príbehu prosperujúceho a s Bohom spriateleného Daniela však vstupuje aj ďalšia postava, ktorou je závišť. Satrapovia, nasledovníci Kaina z knihy Genezis, nemohli

zniest, že by mal ich zajatec vyššie postavenie ako oni sami. Púšťajú sa teda do plánu, v ktorom využijú aj kráľovu nepozornosť.

Kráľ teda podpisuje nezmyselný zákon, ktorým mal zdanlivo dosiahnuť väčšiu celistvosť svojho územia. Ľud sa počas tridsiatich dní mal klaňať jedine jemu a myslel si, že práve toto a nie múdre spravovanie krajiny, mu zaručí priazeň

a autoritu. Všimnime si, že hoci ustanovil nad krajinou náčelníkov, z ktorých prvý bol Daniel, pred podpísaním zákona sa s ním ani slovom neporadil. Do príbehu teda vstupuje aj túžba po moci, ktorá naplnila kráľovo srdce.

Takýmto spôsobom sa Daniel stáva ľahkou a legálnou obeťou satrapov. A on im neodporuje, vďaka čomu sa ocitne v jame, kde mu spoločnosť robia levy. V celom tomto texte nenachádzame jediné slovo odporu a reptania. Daniel sa nijako nesnaží zachrániť si kožu. A nielen táto skutočnosť je v texte predobrazom Ježiša Krista. Spravodlivý človek, verný Bohu, skupina ľudí, ktorá mu strojí úklady, vládca, ktorý ho nechce odsúdiť, zabezpečený kameň, miesto, z ktorého živí ľudia nevychádzajú...

Brilantní autori, ktorí text prepracovali do najmenších detailov vkladajú do príbehu aj prvok psychologizmu. Zatiaľ čo kráľ prežíva počas tejto noci muky a výčitky, keďže odsúdil na smrť svojho najlepšieho priateľa, Daniel si to v jame akoby užíval a v celom úryvku nenájdeme žiadnu stopu po nespokojnosti s touto situáciou. Daniel totiž strávil túto noc v spoločnosti Božieho anjela, čo musela byť naozaj obdivuhodná skúsenosť. Navyše dostal príležitosť zakúsiť, ako bude vyzeráť obnovené stvorenie, keď sa bude baránok pásť spolu s vlkom, tak ako on prežil noc bez ujmy v jame s levmi (porov. Iz 65, 25).

A tak, s príchodom prvých raných lúčov, beží Dárius z paláca k levovej jame. Pre jeho služobníctvo musel byť nevídaný zjav, vidieť ponáhľajúceho sa kráľa, pre nás je to znamenie, kam až ho priviedlo pokánie a ľútosť nad jeho skutkom. Daniela, o ktorom nemohol tušiť, či je ešte nažive, nazýva služobníkom živého Boha, čo je v Písme titul pre pravého Boha Izraela a ten mu, akoby sa nič nestalo, odpovedá slovami požehnania.

Danielovu úlohu robiť spoločnosť levom potom pridelia satrapom, ktorí sa snažili zbaviť Daniela, muža pravdepodobne už po sedemdesiatke, Božieho služobníka, ktorého takmer o život pripravilo priateľstvo s kráľom, ktorému však život zachránilo priateľstvo s Bohom.

V príbehu sme videli úlohu vášní ako sú závisť, pýcha a ľahkovážnosť, no hlavnú zápornú rolu tu zohrala túžba po moci. A bolo by úžasné, keby jej úloha po tomto predstavení skončila. Je však stále prítomná v tomto svete a predstavuje tú najväčšiu hrozbu nielen uprostred satrapov, ktorí majú nad ním moc, ale aj medzi nami. Ozbrojme sa preto proti tomuto nepriateľovi tou najsilnejšou zbraňou, ktorou je priateľstvo s Bohom. Lebo ono jediné bolo schopné zachrániť Daniela z jamy plnej levov.

Dominik Gromoš, 4. ročník

SVIATKY V NAŠEJ RODINE

V rodine otca Jozefa Gaču

Všetky sviatočné dni majú svoje čaro, každý svojím spôsobom a posolstvom, ktoré prinášajú.

Sviatky Narodenia Pána Ježiša Krista majú však svoje výnimočné duchovné kúzlo vychádzajúce z času filipovky, trblietajúcich sa ozdôb, rozvoniavajúcich dobrôt všelijakého druhu, radostnej nálady. Všetko toto sa tlačí do nášho vnútra a mieša sa s duchovnou prípravou na Božie narodenie a s dávnym prorockým slovom o príchode Mesiáša. Tiché svetlo blikajúcich sviečok sa mieša s hlukom, pestrofarebným jasom a vôňami ulice. Posolstvo o príchode Krista Vykupiteľa prichádzajúce do našich sŕdc, domov a rodín prehlušuje a často aj z nášho kresťanského života vytláča svetská nádhera, prehnaný dôraz na telesné potreby a emócie so sviatkováním nerozlučne spojené. Nevyhneme sa tomu, hoci, ako by sme chceli, lebo v tomto svete a spoločnosti žijeme aj my, rodina kňaza.

To, čo cez všetky ľudské zmysly – zrak, sluch, čuch, hmat a chuť – automaticky vnímame, spôsobuje radosť i napätie, vedie k zamysleniu sa nad zmyslom sviatkov, ale aj strháva do svetského rytmu. Hovoríme o sviatočných tradíciách, aj o tom, čo je súčasné, iné. Otázka znie: „Ako prežívame čas prípravy a sviatočné chvíle v kruhu našej rodiny – rodiny kňaza?“.

Tradičný predvianočný kolorit sme si do našej rodiny priniesli z domu

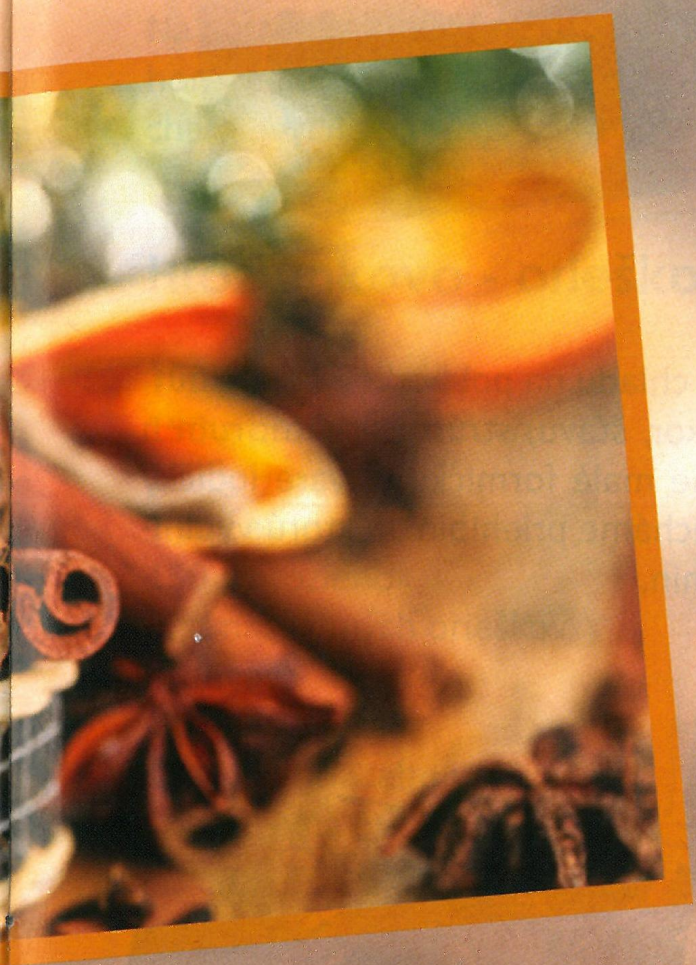
a spoločne sme si s manželkou vytvorili náš – našej rodiny. Zo začiatku filipovky – predvianočného času, tak ako stále je to spoločná večerná modlitba, slávenie mariánskych sviatkov, sviatku svätého Mikuláša a to všetko spojené s prípravou a vytváraním predmetov a ozdôb na predvianočné akcie do škôl kam chodia deti, na burzu skautského

oddielu, nácviky na vianočný duchovný program, na koledovanie – spev a scény – predvianočné hudobné koncerty našich detí. A takto so všetkými tými radosťami i starosťami, tichom i hlukom, pokojom i zhonom sa priblížime celá rodina až k „Navečeriju

roždestva“ – štedrému večeru. Ešte pred tým jeden večer spoločne zdobíme stromček, z kuchyne rozvonievajú škoricu, vanilku, badián, prosforu a bobaľky, sušené slivky a mak aj iné vône, skoro ako vo Veľpiesni Šalamúnovej.

V predvečer Narodenia je od rána tiež taká voňavá pletenka duchovného a telesného. Ráno modlitby „Carských časov“ v cirkvi a následne doma príprava štedrej večere. Keďže je pôstny

čas, tak na obed iba troška „posných“ varených zemiakov s posekaným cesnakom, alebo iba „posnú“ hrianku s čajom. Po liturgii sv. Bazila Veľkého s večierňou, prideme domov s „betlehemským svetlom“ a zasadneme spolu ako rodina za prestretý stôl. Najprv zaznie Božie Slovo, radostná

zvesť o narodení Ježiša Krista, tropár narodenia, požehnanie jedla, prípitok s vinšom a slávnostná štedrá večera je začatá. Hojné Božie požehnanie je na nej zvýraznené rozličnými bezmäsitými jedlami. Najprv strúčik cesnaku, potom sladký med s prosforou a potom každý rôzne si naberá, čo chce, lebo všetko je na stole. Bobaľky so slivčankou a makom, varená hrachová polievka so zemiakmi, kapustnica s hubami, a tiež ryba so zemiakovým šalátom. Počas sviatočnej večere spievame koledy a zaznievajú aj vianočné vinše. Tiež si spomenieme na našich zosnulých a aj na to, ako sme sviatky prežívali v detstve na dedine. Po večeri zazvoní zvonec a s koledou ideme k stromčeku, kde nás čakajú darčeky.

Duchovným vrcholom je veľké povečerie v cirkvi, pred ktorým ešte aspoň telefonicky zavinšujeme našim najbližším, ktorých sa snažíme počas sviatkov aj navštíviť. V deň Roždestva v slávení sviatku pokračujeme Eucharistiou, spoločným stolovaním, poklonou pri betleheme, účasťou na programe detí a mládeže v cirkvi, večierňou a očakávaním koledníkov. Aj v nasledujúcich sviatočných dňoch je stredobodom oslavy narodenia Ježiša Krista Eucharistia, koledy a radostné stretnutia.

A čím sú pre nás sviatky Roždestva? Je to nie len rodinná pohoda, radosť, stretnutia, ale hlavne to, že „Boh poslal svojho jednorodeného Syna Ježiša Krista do našich srdiec a života, aby nás zachránil.“

o. Jozef Gača

RECEPTÁR

Pre maškrtníkov

Datľové lodičky

INGREDIENCIE:

Cesto:

150 g polohrubej múky
120 g tuku
30 g práškového cukru
2 lyžice citrónovej šťavy

Plnka:

200 g vykôstkovaných datlí
50 g mletých orechov
50 g práškového cukru
šťava a kôra z ½ citróna
2 lyžice rumu

POSTUP:

Z prísad vypracujeme cesto a dáme do chladu na pol hodiny odpočinúť. Datle zomelieme, pridáme orechy, cukor, šťavu, strúhanú kôru, rum a dobre prepracujeme. Cestom naplníme malé formičky v tvare lodičky (môžu mať aj iný tvar) tak, že vnútri necháme priehlbinku, ktorú vyplníme datľovou zmesou. Pečieme 15-20 min.

28

Štólové kopčeky

INGREDIENCIE:

cesto: 125 g hrozienok
2 lyžice rumu
2 zarovnané lyžičky prášku do pečiva
250 g hladkej múky
100 g mletých lieskových orechov
75 g cukru krupica
1 vanilkový cukor
kôra z 1 citróna
1 vajce
100 g Hery
125 g mäkkého tvarohu
100 g kandizovanej citrusovej kôry

Na potretie:

100 g masla
50 g práškoveho cukru
1/2 lyžičky škorice

POSTUP:

Na prípravu cesta namočíme hrozienka do rumu a necháme odležať, najlepšie cez noc. V mise zmiešame múku s práškom do pečiva, orechami, cukrom a vanilkovým cukrom. Pridáme nastrúhanú kôru z citróna, vajce, Heru, tvaroh, kandizovanú kôru a hrozienka a ručne vypracujeme cesto. Pomocou dvoch lyžičiek tvoríme kopčeky a ukladáme ich na plech vystlaný papierom na pečenie. Vložíme do rúry predhriatej na 180 stupňov a pečieme.

Na potretie rozpustíme v kastróliku maslo a pomocou štetca potrieme ešte horúce pečivo. Posypeme práškovým cukrom zmiešaným so škoricou a necháme vychladnúť.

Hrozienkovo - orieškové placky

INGREDIENCIE:

150 g hladkej múky
150 g práškoveho cukru
150 g Hery
1 vajce
150 g hrozienok
hrst nasekaných orieškov,
škorica
citrónová kôra
štipka kypriaceho prášku
1 vajíčko na potretie
mandle na ozdobu

POSTUP:

Všetky suroviny spolu zmiešame, vypracujeme cesto, ktoré necháme v chlade odležať. Z cesta tvoríme malé gulôčky, ktoré preložíme na plech vystlaný papierom na pečenie a rukou ich zľahka pritlačíme. Potrieme vyšľahaným vajíčkom, na vrch položíme mandľu a pečieme pri teplote 180 stupňov.

Spracoval:
Ján Jakubov, 2. ročník
© Ratatouille

ZÁBAVNÍK PĀŤA A MĀŤA

Tajnička:

1. Kráľ, ktorý nariadil povraždiť nemluvňatá.
2. Spasiteľ. (inak)
3. Mesto, do ktorého sa vrátila Svätá rodina z Egypta.
4. Máte radosť z Pánovho narodenia?
5. Oblasť, v ktorej leží mesto Betlehem.
6. Mesto, v ktorom sa narodil Ježiš Kristus.
7. Obdobie prípravy na sviatky Narodenia Pána.

1.

--

--	--	--	--	--	--

2.

--

--	--	--	--	--

3.

--	--	--

--	--	--

4.

--

--

5.

--

--	--	--

6.

--	--	--	--

--	--	--

7.

--	--

--	--	--	--	--	--

Riešenie tajničky je „*Boh s nami*“ alebo inak

Chronologicky zorad'te udalosti pred a po Narodení Ježiša Krista.

1. Vstup Bohorodičky do chrámu
2. Zvestovanie Presvätej Bohorodičky
3. Narodenie Pána
4. Obrezanie Pána
5. Útek do Egypta

MINIŠTRANTI

Christos Raždajetsja!

Po únavných a dlhých dňoch v škole sú tu opäť prázdniny. Avšak, s týmito prázdninami je spojený jeden z najkrajších a najšťastnejších sviatkov v roku, viete na ktorý myslím? Áno, myslím na Vianoce. V dobe od 15. novembra sa pripravujeme na narodenie Ježiša Krista. Tento čas prípravy sa u nás nazýva Filipovka, pretože sa začína po sviatku sv. apoštola Filipa. Napríklad u rímskokatolíkov sa začína adventom na začiatku decembra. On slúžil Bohu v apoštolovaní, ako my slúžime Bohu naším miništrovaním.

Určite všetci, aj keď nie sme rovnako starí, sa tešíme na Ježiška. Nie je potrebné hanbiť sa povedať, že práve kvôli darčekom je naša radosť taká viditeľná. Veď, sám Ježiš Kristus je tým najväčším darčekom pre nás. On sám sa nechal ukrižovať na kríži pre nás. Svojou obetou nám daroval život večný. Lenže, aj Bohorodička nám môže byť veľkým darom, pretože bez nej by neboli Vianoce. A čo so sv. Jozefom? Čo by sa stalo, keby Jozef neušiel s Máriou aj Ježiškom do Egypta? Aj sv. Jozef je v tejto veci pre nás veľkým darom. Všetkých stvoril Boh. Tak ako stvoril našich rodičov aj nás. Ako krásne to vymyslel, že?

32

Takto nám Boh ukázal, že sme si všetci darom. Rodina, bez ktorej by sme tu neboli, je naším najväčším darom od Boha. Vďaka rodine môžeme prijímať darčeky, ale ich aj tvoriť. Aj Ježiško prežil Vianoce s rodinou. Preto máme právo aj my si užívať čas so svojou rodinou. Tieto Vianoce nám môžu k tomu pomôcť. Okrem duchovného prežitia narodenia nášho Spasiteľa, môžeme prežiť aj spoločný rodinný čas. Napríklad si rodičia nájdú čas na deti a zoberú ich na lyžovačku, sánkovačku alebo guľovačku. Deti zas môžu pomôcť ockovi pri výbere stromčeka alebo mamke pri pečení a varení. Už v takýchto jednoduchých úkonoch môžeme byť darom k sebe navzájom. Darovaním takýchto dobrých skutkov sebe a svojím blíznym môžeme zrodiť Kristovu lásku v našich srdciach, nielen na Vianoce, ale po celý rok. Skúsme to a budeme prežívať Vianoce vo svojich srdciach po celý rok.

Požehnané Vianoce a pekné prázdniny praje
Mirko Házy 2. ročník

Gréckokatolícke bohoslovecké formačné centrum v Prešove

Účelom Gréckokatolíckeho bohosloveckého formačného centra je podporovať vzdelávanie seminaristov, kňazov, biskupov, žiakov gréckokatolíckych cirkevných škôl i laikov a rozvíjať duchovné a kultúrne hodnoty Gréckokatolíckej cirkvi a tiež chrániť ľudské zdravie.

Nech dobrý Boh odmení požehnaním každého, kto prispeje na dobrý účel akýmkoľvek finančným darom.

Číslo účtu: 2921855774/1100

IBAN: SK47 1100 0000 0029 2185 5774

Adresa: Sládkovičova 23, 080 01 Prešov

tel.: +421 051/75 673 80

fax: +421 051/75 673 77

e-mail: urvinitka@unipo.sk

IČO: 42230624

DIČ: 2023270953

SWIFT kód: CEKOSKBX

Riaditeľ centra: Mgr. Jozef Urvinitka

Navštívte naše web - stránky:
www.unipo.sk/pracoviska/gks
www.gojdic.sk

Nech Pán vo svojej štedrosti požehná vás i vašich blízkych za dobré dielo, ktoré ste týmto pre jeho Cirkev vykonali. Pán Boh zaplať!

Redakcia

ZODPOVEDNÝ ZA VYDANIE:

ThDr. Miroslav Dancák, PhD.

ŠÉFREDAKTOR:

Dominik Petrik

GRAFICKÁ ÚPRAVA:

Jozef Petricho

REDAKTORI:

Miroslav Dargaj, Dominik Gromoš, Peter Leško, Michal Zorvan, Martin Tokár, Patrik Sahajda, Miroslav Chorenžák, Miroslav Házy, Dominik Porhinčák

JAZYKOVÁ KOREKTÚRA:

Mgr. Zuzana Belasová

FOTO:

Dávid Rybovič

ADRESA REDAKCIE:

Sládkovičova 23, 080 01 Prešov
www.gojdic.sk, www.unipo.sk/pracoviska/gks

REDAKCIA SI VYHRADZUJE PRÁVO NA ÚPRAVU ČLÁNKOV.

Vydané: december 2015, ročník XXI., akademický rok 2015/2016

Reklamy

**PASTORAČNÉ
CENTRUM PRE
RÓMOV V ČIČAVE**

Čičava 74, 093 01 Vranov n/T

Tel.: 0915 951 081

Email: martin.mekel@gmail.com

Juskova Voľa, č. 118

094 12 Vehec

Tel.: 00421 57 44 902 90

00421 57 44 907 61

Email: skolacentrum@centrum.sk

Poddiaakonát 9.12.2015